

Oponentský posudek na bakalářskou práci Šarloty Vinklářové „Člověk a příroda v myšlení J. G. Herdera“

Bakalářská práce Šarloty Vinklářové se věnuje pojetí člověka a přírody ve filosofii Johanna Gottfrieda Herdera. Vychází především ze dvou (do češtiny přeložených) Herderových děl „Vývoj lidskosti“ a „Uměním k lidskosti“. Po stručném představení Herderovy filosofie a pojetí přírody v romantismu, vykládá autorka Herderovo pojetí přírody a člověka (a to jednak ve vztahu k přírodě a zvířatům, jednak ve vztahu k Božskému).

Předložená práce je přehledně a systematicky členěna, logicky sleduje linii výkladu. Kriticky pracuje s oběma Herderovými texty, ale současně i s relevantní sekundární literaturou. Vzhledem k tomu, že Herderova filosofie není v současné české filosofii často komentována, opírá se především o anglicky psanou sekundární literaturu. Takže lze jistě ocenit, že si autorka vybrala toto ne úplně snadno zpracovatelné téma své bakalářské práce. Práce je konzistentní, souvislá, jednotlivé argumenty jsou autorkou stručně a srozumitelně a především správně vykládány. K formální ani obsahové stránce nemám žádné závažnější výhrady.

Za vrchol práce považuji autorčin výklad ve druhé a třetí kapitole, kde kriticky pracuje s oběma Herderovými texty a současně se sekundární literaturou. Naopak poslední čtvrtá kapitola je zpracována trochu méně pečlivě, autorka zde nepracuje příliš se sekundární literaturou a často pouze cituje nebo tlumočí příslušné pasáže z Herderových textů. Text je i hůře srozumitelný.

Herderovu filosofii autorka ve své práci kriticky vztahuje ke Kantově filosofii, přičemž se soustřeďuje pouze na Herderovu kritiku a rozdílné pojetí rozumu, byť Kantova filosofie měla také vliv na naturfilosofii. Dalšími mysliteli, s nimiž autorka Herderovo pojetí přírody spojuje a srovnává, jsou Goethe a Hésiodos. Jistě by bylo ale namístě zmínit (třeba jen v první kapitole či v poznámce pod čarou) další filosofy, kteří Herderovo pojetí přírody významně formovali – např. Leibnize, Spinozu či Hamanna.

Otázka k diskusi u obhajoby bakalářské práce: Co je *humanita* podle Herdera? Z úvodních vět kapitoly o humanitě se zdá, že humanitou je podle Herdera to, co člověka charakterizuje, co se pojí s rozumností, svobodou atd. Z dalšího výkladu je ale zřejmé, že humanita je něco, co se teprve má uskutečnit. Pojí se tedy s hodnotami a ideály, nějakým ideálem člověka? Nebo, lze-li humanitu charakterizovat obojím způsobem, co humanita potom vůbec je?

Celkově lze tedy konstatovat, že autorka ve své práci naplnila vytyčený záměr. Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou výborně až velmi dobře v závislosti na průběhu obhajoby.